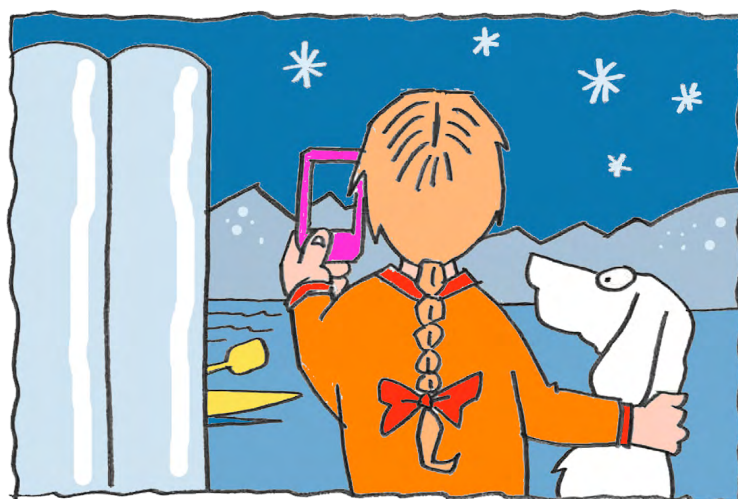

Plan for områdeløft i Hillevåg 2018 - 2020

STAVANGER KOMMUNE

Områdeløft i Hillevåg 2018 - 2020

Forord

Stavanger bystyre vedtok 12.12.2016 i sak 177/16 at det skal gjennomføres et områdeløft for Hillevåg i perioden 2017-2020:

«Bystyret ber om at det gjennomføres et områdeløft for Hillevåg med start i 2017. Det avsettes totalt 7 million kroner i perioden til dette arbeidet.»

Første fase av områdeløftet er gjennomført. IRIS leverte den [sosiokulturelle stedsanalysen](#) i kommunalutvalget 19.6.18, rådmannens ledersteam og Hillevåg bydelsutvalg 24.9.18.

Denne planen for områdeløft i Hillevåg for sonene Kvalaberg, Bekkefaret og Saxamarka, er utarbeidet i samråd med ulike tjenesteområder i Stavanger kommune, og behandlet i folkehelseforum 20.8.18 og rådmannens ledersteam 22.8.18.

Bydelsutvalget har gitt en uttalelse 24. 9.18 før planen legges fram for kommunalutvalget for endelig behandling.

Et områdeløft er en unik plattform for å skape interesse og engasjement for en bydel. Målet er å få til et samarbeid der vi ser flere virkemidler i sammenheng og medvirker til å skape noe nytt. Klare prioriteringer og rom for fleksibilitet innenfor rammer gjør det lettere å lykkes. Arbeidet har ambisjon om å forme bydelens framtid.

«Den som ikke skal noe sted, har heller ingen å dra dit sammen med.»

- C. S. Lewis

Stavanger 5.10. 2018

Innhold

1. Innledning	6
2. Områdeløft i Hillevåg	8
3. Mål	9
3.1 Visjon og verdier	9
3.2 Innsatsområder med ulike prosjekter og delmål	9
4. Organisering og framdrift	10
5. Kommunikasjon	12
6. Økonomiske rammer	12
7. Gode bo- og nærmiljøer	13
7.1 Mål	13
7.2 Hva vet vi?	13
7.3 Vårt utfordringsbilde	14
7.4 Tiltak	14
7.4.1 Områderegulering av Hillevåg	14
7.4.2 Aktivitetshus	16
7.4.3 Fra leie til eie	18
8. Medborgerskap	20
8.1 Mål	20
8.2 Hva vet vi?	20
8.3 Vårt utfordringsbilde	21
8.4 Tiltak	21
8.4.1 Politisk representasjon	21
8.4.2 Ressursgruppe	22
8.4.3 Bydelsarrangement	23
8.4.4 Bydelsguide	24
8.4.4 Utviklingsfond	24
9. Barn og unge	25
9.1 Mål	25
9.2 Hva vet vi?	25
9.3 Vårt utfordringsbilde	26
9.4 Tiltak	26
9.4.1 Kunnskapsløype	26
9.4.2 Ungjobb	27
9.4.3 Medborgerskap i ungdomsskolene	28
9.4.4 Familiekoordinator	29
9.4.5 Home-start	30
10. Evaluering	31

1. Innledning

Områdeløftet i Hillevåg er et virkemiddel for å bedre miljø, boforhold og levekår. Arbeidsmetoden er benyttet både innenfor Groruddalssatsingen i Oslo og i innsats i Trondheim, Bergen og Drammen, og Storhaug. Erfaringer og inspirasjon er hentet fra Danmark, Sverige og andre europeiske land.

Områdeløftet i Hillevåg har begrenset budsjett sammenlignet med områdesatsingen på Storhaug, som mottar statlig støtte. Det blir derfor viktig å dra nytte og se synergieffekter mellom disse satsingene. Kompetanseoverføring og læring vil øke vår samlede evne til å lykkes med levekårsløft framover.

For å sikre målrettet innsats i en stor bydel som Hillevåg, vedtok kommunalutvalget 13.06.2017 at områdeløftet i Hillevåg i hovedsak skal avgrenses til Kvalaberg og Saxemarka levekårssoner. Bekkefaret levekårssone vil inngå i den geografiske avgrensingen ettersom sonen ligger midt mellom Kvalaberg og Saxemarka.

Levekårsutfordringer er sammensatte og kompliserte. Lavekår påvirker folks fysiske og psykiske helse. Det er bare ti prosent av folks helseproblemer som helsetjenesten kan gjøre noe med. De resterende nitti prosent av utfordringene må løses i andre sektorer, ved blant annet bedring av generelle levekår (Wildavsky, 1977). De fleste satsinger i et levekårsløft

vil derfor realiseres utenfor helsesektoren. Dette er også tilfelle i områdeløftet i Hillevåg.

For å løse levekårsutfordringer kreves helhetlige og tverrsektorielle virkemidler som griper ut over rent økonomiske og sektorpolitiske virkemidler. I tillegg kommer tradisjonelle politiske tiltak ofte til kort ettersom de gruppene som bor i de utvalgte områdene, kan være vanskelige å nå. Aktører utenfor den offentlige sektor og innbyggerne selv må engasjeres for å oppnå positive resultater. Bruken av områdeløft som virkemiddel har de siste tiår økt i europeiske land. Flere forhold som har medvirket til økningen er (Brofoss og Barstad 2006):

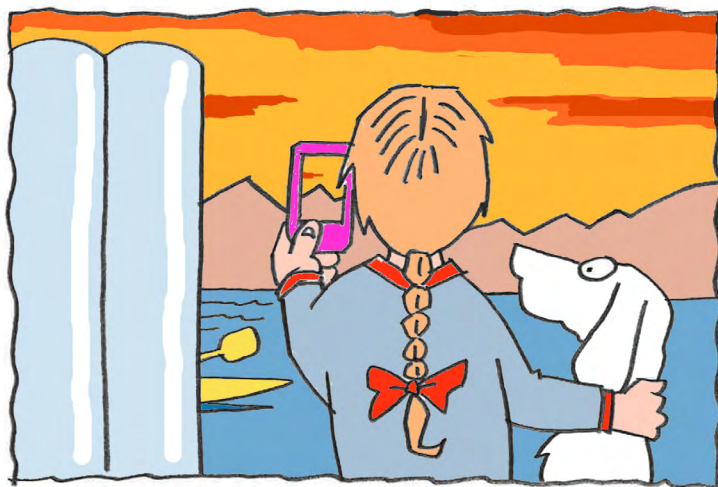
- tro på at egenskaper ved boområder påvirker livssituasjon og muligheter for sosial mobilitet
- erfaring med at økonomiske og sosiale forskjeller øker og at tradisjonelle politiske virkemidler ikke er tilstrekkelig for å hindre en slik utvikling
- tradisjonelle virkemidler anses ikke som kostnadseffektive for å nå utsatte målgrupper
- sosiale og økonomiske problemer i boområder øker i styrke

Områdeløft som både arbeider strukturelt ovenfra og legger til rette for involvering nedenfra, har sjanse for å lykkes i følge professor Pernille Tanggaard Andersen som er forskningsleder for forskningsenheten for Sundhedsfremme ved det Syddanske Universitet. Hun sier:

«Lokalsamfunn som etablerer en sammenhengende kjede for å øke den sosiale kapitalen, skaper trivsel og helse i bred forstand. Det betyr at mange sosiale og kulturelle oppgaver ivaretas i lokalsamfunnet. Lokalsamfunnet blir et interaksjonsfelt der nettverket er tett og man har flerstrengede relasjoner til hverandre.

Naboen kan være både en slektning, arbeidskollega, medspiller i fotballklubben, korsanger i kirken mv. Kommunen har ansvar for det forebyggende arbeidet. Samtidig er det nødvendig å utvikle velferd sammen med frivillige grupper og enkeltpersoner.»

I den danske forskningsenheten arbeides det med å finne arenaer der det er potensiale for samskaping mellom lokalsamfunn og kommune for å nå lenger i arbeidet. Like viktig er erfaringen av selve læringsprosessen, hvor er barrierene for at vi ikke klarer å nå fram, og hva skal vi gjøre for å komme videre?

2. Områdeløft i Hillevåg

Første fase i områdeløftet ble gjennomført i 2017 da Stavanger kommune utlyste en konkurranse om anskaffelse av kunnskapsgrunnlag for områdeløftet for Hillevåg. Kunnskapsgrunnlaget skulle være en bred stedsanalyse med en kartlegging og analyse av demografiske, sosiokulturelle og fysiske forhold i utvalgte deler av bydelen. Det ble inngått en kontrakt med IRIS om levering av en sosiokulturell stedsanalyse basert på inngående kontakt med befolkningen og observasjon av dagliglivet i Hillevåg.

Formålet med den sosiokulturelle stedsanalysen av Hillevåg har vært å komme nærmere en forståelse av hva Hillevåg er, for ulike grupper og folk, hvordan bydelen brukes, samt synspunkter på hvordan bydelen kan og bør utvikles fremover. I den forbindelse har man samtalt med og intervjuet så mange enkeltpersoner og beboere i bydelen som mulig innen rammen av prosjektet. [IRIS leverte den sosiokulturelle stedsanalysen](#) 19.06.18 og presenterte resultatene i kommunalutvalget samme dag. Rapporten legger et godt grunnlag for arbeidet med denne planen.

Den sosiokulturelle analysen gir et klart bilde av utfordringsbildet i Hillevåg. Kort oppsummert er det avgjørende at noen taler Hillevågs sak og løfter fram behovene. Det er et demokratisk underskudd i bydelen. I tillegg trenger området noen drivere som får ulike aktører til å samarbeide. Mange barn vokser opp her, og 30% av familiene i Kvalaberg er lavinntektsfamilier. En innsats og et løft nå, kan bidra til å legge premisset for bydelens videre utvikling.

Det foreligger flere plandokumenter med betydning for utviklingen i Hillevåg. Kommunedelplan for Paradis og Hillevåg ble vedtatt i 2005. Sammen med *Kommuneplan 2014-2029* danner de grunnlaget for utviklingen av Hillevåg bydel. I 2014 utarbeidet kommunen i tillegg et Områdeprogram for Hillevåg. Programmet er et supplement til kommunedelplanen, og skal sikre at Hillevåg videreutvikles på best mulig måte.

3. Mål

3.1. Visjon og verdier

Stavanger kommunes visjon er «Sammen for en levende by». Sammen skal vi legge til rette for at Hillevåg utvikler seg videre som et godt sted å leve, bo og arbeide. Kommunen består av mennesker som er til stede for mennesker. Sammen med folk som bor og arbeider i Hillevåg, skapes velferden. Stavanger kommunes verdier uttrykker tydelig hva vi vil:

Er til stede - I Hillevåg er mennesker til stede for mennesker- fra vugge til grav. Alle skal møtes med åpenhet, respekt og verdighet.

Vil gå foran - I Hillevåg vil vi gå foran i utviklingen, og dristighet preger vår måte å tenke på. Vi samarbeider på tvers, utnytter potensialet og bidrar til at andre får utnytte sitt. Gjennom våre handlinger gir vi kommende generasjoner muligheter for et rikt liv.

Skaper fremtiden - I Hillevåg skaper vi øyeblikk og varige verdier. Vi har tankekraft og handlekraft til å fornye og sette planene våre ut i livet. Vi legger til rette for en bærekraftig utvikling der god livskvalitet og muligheter for livsutfoldelse står sentralt.

3.2. Innsatsområder med ulike prosjekter og delmål

Visjon og verdier konkretiseres i tre innsatsområder med ulike prosjekter:

- Gode bo og nærmiljøer
- Medborgerskap og tilhørighet
- Barn og unges oppvekst

Under hvert tiltak vil det legges inn mål, ansvar, prosess og effektmål for å kunne måle om områdesatsingen har hatt den ønskede effekt.

4. Organisering og framdriftsplan

Et områdeløft skal gi resultater utover prosjektperioden. Ambisjonsnivået for satsingen er høyere enn bevilgede midler. Områdeløftet må trekke på ressurser i de ulike tjenesteområdene i kommunen og i bydelen, og det må være etablert politisk og administrativ vilje til å prioritere Hillevåg i denne perioden. Tiltakene krever pådrivere som har avsatt tid og er dedikert til arbeidet. I tillegg til de tiltak som er beskrevet i denne planen, vil flere tiltak komme til etter hvert. Noen er allerede satt i gang i kommunal regi uavhengig av denne prosessen, og kan være aktuelle å koble på i prosjektet.

Endringsarbeid krever en viss fleksibilitet og innebærer prøving og feiling. Noen av tiltakene vil avsluttes, nye tiltak kan settes i gang. Vi må kunne justere kursen noe underveis. Kommunalutvalget er styringsgruppe og rådmannen er prosjekteier. Ulike tjenesteområder, bydelsutvalget, bydelsgruppa og innbyggere har viktige roller i et områdeløft. Det er avgjørende at lederne for tiltakene gis handlingsrom.

Styring

Områdeløftet for Hillevåg har følgende politisk organisering:

1. Kommunalutvalget er overordnet politisk styringsgruppe for områdeløftet i Hillevåg. Utvalget bestemmer selv hvilke saker som eventuelt må behandles i bystyret.
2. Hillevåg bydelsutvalg behandler alle saker knyttet til områdeløftet, og avgir innstilling til kommunalutvalget. Prosjektleder for områdeløftet møter for

rådmannen når bydelsutvalget har saker knyttet til områdeløftet til behandling.

3. Det utarbeides og fremlegges et reglement for den nye ressursgruppen i Hillevåg. (Ref. 8.4.2)

4. Denne organiseringen videreføres til og med 2020.

Organiseringen må være enkel og effektiv for å sikre samhandling, styring og kontroll. Et områdeløft innebærer i tillegg til arbeid på tvers av sektorene, utviklingsarbeid og felles erfaringslæring. For å gi varige effekter og følge opp igangsatte prosesser, legges de fleste av tiltakene i ordinær styringslinje i kommunen, og lederne for tiltakene rapporterer til prosjektleder.

Tjenesteområdene har ansvar for å sikre et reelt handlingsrom for dem som får ansvar for å utvikle og gjennomføre tiltak, og anledning til å utvikle prosjekter og tjenester. Prosjektledelsen har ansvar for å legge til rette for erfaringsdeling, evaluering og organisasjonslæring. Det å skape gode rammer for tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid vil ha stor betydning for å utløse innovasjonspotensialet i områdeløftet. I dette ligger også en mulighet for å skape strukturer som forsterker «på-tvers-samarbeid» i kommunen.

Organiseringen bygger på forutsetningen om at flest mulig avgjørelser tas nærmest mulig de innbyggerne som blir berørt. Dette ivaretas gjennom velfungerende og effektive enheter som kan følge opp politiske beslutninger og vedtak.

Innsatsområder og tiltak

Gode bo og nærmiljøer

- Områderegulering
- Aktivitetshus
- Fra leie til eie

Medborgerskap

- Politisk representasjon
- Ressursgruppe
- Bydelsarrangement
- Bydelsguide
- Utviklingsfond

Barn og unge

- Kunnskapsløype
- Ungjobb
- Medborgerskap i ungdomsskolene
- Familiekoordinator
- Home start

Framdrift

Høsten 2018

- Aug./sept: Bydelsfest 15. september. Møte i Hillevåg bydelsutvalg 24.9.
- Okt./nov: Plan for områdeløftet vedtas i kommunalutvalget.
Prosjektleder følger opp tjenesteområdene/bydelsutvalget for igangsetting av tiltak med navngitt leder.
- Nov./des: Møter mellom prosjektleder og ledere for tiltak.
Arbeid med opprettelse av ressursgruppe i Hillevåg.

2019

- Februar: Workshop og medvirkningsprosesser.
- Mars: Møter mellom prosjektleder og ledere for tiltak.
- Mai/juni: Orientering: Status for områdesatsingen til bydelsutvalg og kommunalutvalg.
- Oktober: Møter mellom prosjektleder og ledere for tiltak.
- Desember: Møter mellom prosjektleder og ledere for tiltak.

2020

- Januar: Workshop og medvirkningsprosesser.
- Mars: Møter mellom prosjektleder og ledere for tiltak.
- Mai/juni: Orientering: Status for områdesatsingen til bydelsutvalg og kommunalutvalg.
- August: Møter mellom prosjektleder og ledere for tiltak.
- Oktober: Møter: Videreføring etter 2020..
- Desember: Foreløpig rapport leveres til folkehelseforum, bydelsutvalg og kommunalutvalg.

2021

- Februar: Endelig evalueringsrapport leveres til folkehelseforum, bydelsutvalg og kommunalutvalg.

5. Kommunikasjon

I samarbeid med kommunikasjonsavdelingen utarbeides det en kommunikasjonsplan for områdesatsingen. Kommunikasjonsplanen vil ivareta behovet for informasjon og dokumentasjon, markedsføring og synliggjøring av resultatene av satsingen.

6. Økonomiske rammer

Den økonomiske rammen på 7 millioner kroner vil kunne synliggjøre muligheter og være starten på et løft for området. Mindre prosjekter vil kunne finansieres gjennom midlene. Større prosjekter som utvikles i løpet av prosjektperioden, må enten innhente ekstern støtte og realiseres gjennom utviklingsfondet, eller ved å innarbeides i kommunens planer. Tiltak under punkt 7: Gode bo- og nærmiljøer finansieres innenfor gjeldene økonomiske rammer. Skal områdesatsing i Hillevåg virkelig lykkes, vil det kreves prioriteringer i Stavanger kommunes handlings- og økonomiplan for å gi varige resultater.

Tiltak	Budsjett	2018	2019	2020
8.4.2 Ressursgruppe	100 000		50 000	50 000
8.4.3 Bydelsarrangementer	1 500 000	700 000	400 000	400 000
8.4.4 Bydelsguide	300 000		150 000	150 000
8.4.5 Utviklingsfond	1 200 000		600 000	600 000
9.4.1 Kunnskapsløype	500 000	50 000	450 000	
9.4.2 Ungjobb	700 000		350 000	350 000
9.4.3 Medborgerskap i ungdomsskolene	100 000		50 000	50 000
9.4.4 Familiekoordinator	1 500 000		750 000	750 000
9.4.4 Home-Start	300 000		150 000	150 000
IRIS sosiokulturell stedsanalyse	500 000	500 000		
Nye samskapingstiltak	300 000		200 000	100 000
TOTALT	7 000 000	1 250 000	3 150 000	2 600 000

7. Gode bo- og nærmiljøer

7.1 Mål

Å utvikle gode bo- og nærmiljøer i sentrale Hillevåg, særlig konsentrert rundt levekårssonen Kvalaberg.

7.2 Hva vet vi?

En hyppig beskrivelse er at Hillevåg strekker seg fra Stavanger universitetssykehus i nord, forbi Kilden kjøpesenter, og videre sørover langs Gandsfjorden til Kvalaberg skole og industriområdet hvor Skretting og Felleskjøpet har lokaler. Enkelte inkluderer deler av Åsen levekårzone, og området rundt Vannassen, men få anser området vest for E39 (Motorveien) som en del av Hillevåg, selv om dette området er med i levekårzoneinndelingen av bydelen, representert som Saxemarka levekårzone. (IRIS s.11/2018)

Saxemarka er i stor grad et område preget av førstegangskjøpere, Bekkefaret er et relativt ensartet og stabilt bomiljø med ulike generasjoner, og der barn under 14 år utgjør 25% av befolkningen. Kvalaberg er et bo-område i sameksistens med handel, lett industri og transportårer. Dette området har potensial til å bli en «landsby» i byen.»

De fleste av innbyggerne i de tre sonene bor i Saxemarka, langs E39 og i nærheten av skolene Ullandhaug og Auglend. Kvalaberg i øst har færrest innbyggere fordi området har handels- og næringsvirksomhet i og rundt Kilden kjøpesenter. Aldersgruppene 0-9 år og 30 -39 år er sterkt representert i Hillevåg. Hver fjerde person som bor i Bekkefaret er yngre enn 15 år. Av de bosatte i Hillevåg er 22,5 % av befolkningen født i et annet land enn Norge, noe høyere enn kommunen ellers som har en innvandrerdandel på 20,5 %. Kvalaberg har en innvandrerdandel på 29,5 %, mens Bekkefaret ligger under kommunesnittet med 18 %. De største nasjonalitetsgruppene i Kvalaberg er fra Somalia, Polen, Pakistan og Tyrkia.

Beboere har fire dominerende oppfatninger av Hillevåg:

- En bydel med nærhet til alt.
- En levende bydel med mange spennende næringer.
- Bydelen kjennetegnes av en industrihistorie og arbeiderklasseidentitet.
- En god plass å bo.

7.3 Vårt utfordringsbilde

Levekårsundersøkelsen viser at 32,8 % av barna i Kvalaberg bor i lavinntektsfamilier. Blant levekårsoneene i Hillevåg er boligene i Kvalaberg minst målt i antall rom, hvor 1- og 2 roms boliger utgjør nærmere 33 % av boligmassen, mens større boliger (5 roms +) utgjør i underkant av 13 %. Sammenlignet med Kvalaberg er boligene i Saxemarka jevnt over noe større, med en lavere andel mindre boliger og en høyere andel større boliger. Bekkefaret skiller seg ut med en betydelig høyere andel større boliger.

Når det gjelder arbeidsledighet er det lite som skiller Hillevåg fra Stavanger som helhet. Kvalaberg har imidlertid en høyere andel sosialhjelpsmottakere 6,5% (3,4%), flere på barnevernstiltak, 7,1% (3,1%) og flere med lav utdanning 23,6% (14.4 %) enn gjennomsnittet i Stavanger. Det er også noe høyere vinningskriminalitet, men noe av dette skyldes at Kilden og sykehuset ligger i Hillevåg.

I Hillevåg er det 37 kommunale boliger per 1000 innbygger, mens det i Stavanger kommune er 19 boliger per 1000 innbygger (IRIS s.31/2018)

Stavanger kommune v/Stavanger boligbygg KF og helse og velferd, vil sammen utarbeide en strategi for gjennomføringen av fortykning i de områdene der det er høy konsentrasjon av kommunale boliger. (Boligsosial handlingsplan, 2018-2023)

7.4 Tiltak

Det er allerede satt i gang noen tiltak: Bystyret har vedtatt at grusbanen på Kvalaberg skal gjøres om til en kunstgressbane. Det pågår for tiden prosjektering for dette, og anlegget vil bli gjennomført innen 1. halvår 2019. I Vannassen er det satt av midler til å gjennomføre et forprosjekt for å etablere en brygge ut på nordsiden av vannet, fra turveien og gjennom skog-/ sumpområde og videre ut i vannet. Forprosjektet vil bli fullført i 2019. Det er også satt av midler til å etablere belysning på turveier som ikke har belysning, i området rundt Vannassen.

7.4.1 Områderegulering av Hillevåg

Mål	Ansvar	Prosess	Effektmål
Å få en områderegulering av Hillevåg	By- og samfunnsplanlegging	Dialogmøter og planarbeid	Områderegulering

Hillevåg har nærhet til alt, og er dermed et attraktivt område for mange interesser. Det er vedtatt et områdeprogram for Hillevåg, som skal legges til grunn for planer i området nær Hillevågsveien, og kommunen har gjennom prosjektet «Vi vil bo i Hillevåg» økt bevisstheten om områdets kvaliteter. Samtidig er arealer i sentrale Hillevåg og Kvalaberg på ulike eiers hender, det er høye krav til infrastruktur. For å sikre at

ikke hver enkelt eiendom utvikles isolert, er det nødvendig med en samlet plan for sentrale deler av området. Kommunalstyret for byutvikling har vedtatt at en områdeplan for Hillevåg skal prioriteres utarbeidet. Det må etableres en best mulig felles forståelse av hvordan Hillevåg skal se ut i framtiden. For å skape en slik felles plattform for utviklingen, kreves god dialog og samhandling mellom mange aktører og interesser i området, herunder sentrale politikere og lokale bydelspolitikere, By og samfunnsplanlegging, og Stavanger utvikling KF.

For å sikre geografisk fordeling av levekår og helse, er det vesentlig å utvikle en boligstruktur som appellerer til ulike befolkningsgrupper, og legge til rette for mangfold. Vi må utvikle en variert boligsammensetning som gir en viss sirkulasjon i boligmassen, slik at det blir stabilitet, trivsel og tilhørighet til nærmiljøet.

Her vil gode møteplasser og grønnstruktur inngå. Uteområdene må generelt opparbeides ved bruk av naturbaserte løsninger. Dette må inn i reguleringsbestemmelsene, og være et prinsipp for områdeutviklingen. For god folkehelse og gode nærmiljø er det også viktig å tilrettelegge uteområder, slik at de blir møteplasser for folk i alle aldre. Da gjelder planen ikke bare hus, men også livet mellom husene.

7.4.2 Aktivitetshus

Mål	Ansvar	Prosess	Effekt mål
Aktivitetshus	Bymiljø og utbygging	Utvikle flerbruksflater i tilknytning til Kvalaberg skole og parkeringsområdet rundt SIF stadion	Mulighetsstudie/ planer for utbygging av flerbruksflater

Offentlige samlingsplasser løftes frem som viktig av flesteparten av de IRIS snakket med, både for trivsel i nærområdet og bydelen, og som viktig i videre stedsutvikling

En familiefar sier: «Jeg tror ikke det er noe sted vi kan samles hverdager og helg. Det er et poeng å samle folk om felles interesser. Nå samles folk kanskje mer hjemme. Da blir det klasseforskjeller.» Dette illustrerer at det ikke bare handler om å ha et sted å samles, men også at man må samles om noe. (IRIS, s.47/2018)

I samtaler med befolkningen og virksomheter i Hillevåg, er det mange som har ytret ønske om et slags allbrukshus, et nytt samlingssted som rommer muligheter for ulike typer aktiviteter og store grupper. Flertallet av dem vi har intervjuet løfter frem et slikt hus eller et slikt samlingssted, men de bruker ulike ord og det tillegges ulike funksjoner (allbruk, flerbruk, open house, allaktivitetshus, samlingsrom, aula). Allbrukshuset etterspørres på tvers av aldersgrupper, nasjonaliteter og fra ulike interessegrupper. Mange snakker om et hus som er åpent for alle, både for dem som ikke driver med idrett og dem som gjør det. Huset bør være sportsklubbuavhengig og religionsuavhengig(..)

Det anbefales derfor å utrede mulighetene for en variant av et allbrukshus. Innspillene som er fremkommet i denne rapporten bør tas med til vurdering, men viktigst er det at et slikt hus utformes i tett samarbeid med innbyggerne i Hillevåg. En eventuell realisering av et allbrukshus kan være et såkalt samskappingsprosjekt der kommunen, bydelsutvalget, innbyggerne, næringsdrivende, kulturaktører, lokale kunstnere og andre interesserte, sammen diskuterer og fremmer forslag om bygg, utforming, innhold og aktiviteter, funksjonsmuligheter, plassering, ansvarsfordeling, bemanning og drift m.m. (IRIS, s. 70/2018)

av Hillevåg. Det er avdekket et behov for flere møteplasser, ikke minst lavterskeltilbud som ikke ekskluderer innbyggere på grunn av økonomi. Hillevåg torg trekkes fram som et eksempel på en møteplass man lett bare går forbi uten at det skjer noe samhandling der. IRIS referer til en MÅ-innom-faktor som skapes gjennom at stedene har noen aktiviteter som oppleves som så attraktive at folk bare MÅ oppsøke dem. Det etterlyses et aktivitetshus/nærmiljøanlegg med mange funksjoner som gjør Hillevåg til en attraktiv bydel og gi alle tilgang til møteplasser. Det vil være viktig å få satt av en kommunal tomt til formålet og foreta et mulighetsstudium i perioden. Dessuten sørge for finansering i økonomi- og handlingsplan. Vår vurdering er at et nærmiljøanlegg kan bli et viktig samlingspunkt, skape identitet og gir alle innbyggere tilgang til møteplasser.

I kommuneplanen (2014-2029) blir det slått fast at Stavanger skal ha attraktive og utviklende oppvekstmiljø i hele kommunen. Dette betyr at det må utvikles barnehage- og skolekonsepter som kan innpasses i en tettere by, og at det må legges til rette for å disponere og bruke skoler enda mer aktivt til bydelsfunksjoner, som bibliotekstjenester, fritid og idrett. Denne utviklingen må fortsette slik at en kan utvikle skolene til å bli de nærmiljøsentrene kommunen ønsker. Høsten 2017 ble det vedtatt krav til en times daglig fysisk aktivitet i skolen. Det er i tillegg vedtatt et økt kompetansemål for svømming og livredning som er gjeldende fra høsten 2016.

Det er naturlig at aktivitetshus blir lagt i tilknytning til en flerbruksflate. Ved behandling av gjeldende Fagplan idrett 2014-2019 vedtok Bystyret (sak 161/14) at det ved rehabilitering av gymsal skal vurderes om disse skal bygges om til mer brukervennlige flerbruksflater. Idrettsavdelingen foreslår at et aktivitetshus for flere brukergrupper kan ses i sammenheng med utbygging av en flerbruksflate på Kvalaberg skole som er prioritert som nr.6 i forslag til Fagplan idrett 2019-2034. Dette samsvarer med foreslått delmål i Fagplan idrett 2019-2034 hvor hovedprinsippet ved bygging av nye anlegg er flerbruk, sambruk og kompakte fleksible løsninger.

Det finnes mange gode eksempler på hvordan dette kan løses. Idrettsavdelingen ønsker å vise til anlegg som nylig er bygget i Danmark, med akkurat dette formålet – kombinasjonen idrett/aktivitetshus/nærmiljøanlegg. Ry Hallerne er et godt eksempel på dette, spesielt hvordan en flerbruksflate er kombinert med annen aktivitet. Et annet eksempel er Multihuset Pulsen i Salling, Danmark. og Hjertet og Aktivitetsbåndet i Ikast er andre gode eksempler på hvordan det er mulig å løse denne sambruken på en fornuftig og spennende måte.

Idrettsavdelingen har og valgt å gi innspill for området rundt SIF stadion til forslaget for områdesatsningen i Hillevåg 2018-2020, nærmere bestemt parkområdet som ligger ved parkeringsplassen til Gamlingen/SIF stadion. Det nevnes i rapporten fra IRIS at det er viktig med gode nærmiljøanlegg som kan øke kvaliteten til å bo i dette området. Idrettsavdelingen mener at dette området kunne vært omdisponert til noe som er mer formålstjenlig for dem som bor i nærmiljøet, da tenker man spesielt på barn og unge. Eksempler på hvordan det er mulig å utvikle dette området kan være Puckelbollsplan i Malmø (Sverige) eller Fodboldlegelandet i Næsby (Danmark), En voldom omvej i Solrød (Danmark) og aktivitetslabyrinten i Eventyrøy (Seljord kommune). Aktivitetslabyrinten er et eksempel på anlegg som har fått tilskudd til nyskapende aktivitetsarenaer fra Kulturdepartementet.

7.4.3 Fra leie til eie

Mål	Ansvar	Prosess	Effekt mål
Å finne tomt og utrede muligheten for igangsetting av boligkonseptet «Fra leie til eie» i samarbeid med Husbanken og BATE/OBOS	Stavanger bolig KF i samarbeid med Stavanger utvikling KF	Foreslå aktuelle tomter Konseptutvikling	Tomt til formålet Mulighetsstudie Boligprosjekt i handlings- og økonomiplanen

[Boligområdet påvirker barn og unges sjanser til å lykkes i livet.](#) Arbeidsforskningsinstituttet ved HiOA har gjennom rapporten [Oppvekststedets betydning for barn og unge \(2017\)](#) drøftet hvilken betydning det har å vokse opp i nabolag der familier er fattige over tid, og påvist negative nabolagseffekter på barn og unges sosiale mobilitet og livssjanser. Samlet bidrar disse ulikhetene til å reprodusere sosial ulikhet i det norske samfunnet. Barn som derimot vokser opp i nabolag med konsentrasjoner av en rekke nærmiljøgoder ser ut til å dra fordeler av dette gjennom å tilegne seg samfunnsnyttig sosial og kulturell kapital.

[Fra leie til eie som metode](#) kan gi husstander med lave inntekter muligheter for eieretablering. Det boligpolitiske målet om at flest mulig skal eie sin egen bolig gjelder også for vanskeligstilte. De fleste virkemidlene er innrettet for å få flere inn i eid bolig, i stedet for å ha et regulert eller subsidiert utleiemarked. Leie før eie er et virkemiddel som legger til rette for at husstander som er i målgruppen for startlånordningen, men som ikke oppfyller kravene til betjeningsevne i dag, skal sikres en stabil bolig og mulighet for å kjøpe bolig på sikt.

Det har vært en nedgang i antall kommunale leietakere som har kjøpt bolig ved hjelp av startlån, fra 55 i 2013 til 18 i 2016. Nedgangen har snudd i 2017, da 28 leietakere kjøpte bolig ved hjelp av startlån. I [Boligsosial handlingsplan](#) er det et mål (punkt 2.4.3) at minst 150 husstander hvert år skal kunne kjøpe egnet bolig ved hjelp av startlån, og evt. tilskudd, og minst 40 kommunale leietakere skal hvert år kjøpe egnet bolig ved hjelp av startlån, og evt. tilskudd.

8. Medborgerskap

8.1 Mål

Å sikre demokratisk representasjon, lokal makt og gi beboere innflytelse.

8.2 Hva vet vi?

Hillevåg bydel er stor og har ulike lokale bostedsområder. Mange sier for eksempel at de bor i Bekkefaret, ikke i Hillevåg. For folk flest er levekårssonen Kvalaberg det området de fleste tenker på som selve Hillevåg. Hillevåg har en historie som skaper identitet for noen grupper, mens for andre er historien helt ukjent. Skolen etterspør historisk materiale for identitetsbygging, helsestasjonen savner informasjon om alt som skjer i bydelen.

IRIS - analysen har vist gjennom intervjuer, at folk savner kontakt med sentrale aktører. Sammensatte utfordringene og mange kryssende interesser kan være noe av årsaken. Det blir videre påpekt at organene der saker i Hillevåg drøftes, som bydelsutvalget, ikke har den nødvendige innflytelse og makt.

Medvirkningsprosesser innebærer en reell fordeling av makt og ansvar. Når makten til å ta avgjørelser blir delegert, får man en høy grad av reell medvirkning. Dette bidrar til fordeling av ansvar og økne sjansene for god og bærekraftig gjennomføring. Mulighetene for gevinster er store. Lang erfaring fra utviklingsarbeid i Norge og internasjonalt tilsier at medvirkning er helt nødvendig for å nå målene i prosjekter og utviklingsprogrammer. (Kilde: Groruddalen, Medvirkning og deltagelse i Områdesatsing.)

Prosjekteffekter:

- Bedre og bredere virkelighetsbeskrivelse og beslutningsgrunnlag.
- Mobilisering av ressurser; hoder og hender, kapital og kapasitet, og formell beslutningsmyndighet
- Legitime konklusjoner som gir grunnlag for ansvars plassering og gjennomføring.
- Partnerskap for gjennomføring
- Varige og langsiktige løsninger.
- Engasjement og eierskap
- Utvikling av lokale nettverk
- Effektiv kommunikasjon
- Bedre kontroll

Politiske effekter:

- En utvidelse av vårt demokratiske system

Individuelle effekter:

- Læring, oppbygging av kompetanse om utviklingsarbeid
- Økt engasjement og kreativitet
- Utvikling av lederferdigheter
- Mer selvtillit

8.3 Vårt utfordringsbilde

Forskningsrådets program [Demokrati og politisk deltakelse](#) har dokumentert en framvoksende bevissthet blant kommunale ledere om at innbyggerne ikke bare er opptatt av medvirkning, men at de også er opptatt av kvaliteten i kommunens tjenestetproduksjon, og opptatt av hvordan kommunepolitikere og administrasjon, gjerne i samarbeid med samfunnet rundt, går løs på aktuelle problem og utfordringer. Denne dimensjonen ved lokalt demokrati handler ikke minst om lokalt politisk lederskap, og politikernes evne til å løse de problemer innbyggerne oppfatter som viktige. Økende forventninger om innbyggernes medvirkning og økende forventninger til politikernes problemløsningsevne gjør dilemmaet mer akutt. Særlig når Hillevåg bydel med 20.000 innbyggere bare har to bystyreprerentanter. Storhaug har til sammenligning hele 18 representanter

8.4 Tiltak

8.4.1 Politisk representasjon

Mål	Ansvar	Prosess	Effekt mål
Å får flere representanter fra Hillevåg bydel i bystyret.	Politisk ledelse	Politisk arbeid rettet mot nominasjonsprosesser	Flere representanter fra Hillevåg i bystyret

Det går igjen i flere av intervjuene at selv om det er mange saker som engasjerer Hillevågs befolkning, mangler det tydelige talspersoner for bydelen. Flere påpeker at det er behov for flere personer som engasjerer seg i og skaper oppmerksomhet omkring viktige saker, og løfter disse opp i politiske organ med beslutningsmyndighet. En person som er leder i idretten sier det slik: «Hillevåg mangler personer som taler bydelens sak i politisk sammenheng. Som eksempelvis setter foten ned for utbyggingsprosjekt, eller protesterer mot plassering av kommunalboliger i allerede ganske belastede områder». Slike refleksjoner indikerer at Hillevåg har et «demokratisk underskudd», altså at man per dags dato ikke har nok eller noen politikere som tydelig taler bydelens sak. Dette kan føre til at utbyggermakten blir sterk. En næringslivsleder bekrefter dette inntrykket: «Hillevåg mangler tydelig en politiker som snakker Hillevåg sin sak. Enkeltpersoner har tidligere hatt det, men hadde en «for svak stemme» og har gitt seg. Andre har potensiale for det i dag, men har ikke tatt eller fylt den rollen enda». (IRIS, s. 55/2018)

I [Stavanger Aftenblad 19.06.18](#) er byrådsleder opptatt av dette spørsmålet og mener det er viktig å ta tak i det demokratiske underskuddet i bydelen. - Vi har bare to representanter i bystyret i denne perioden. Vi ønsker oss mange flere ved neste kommunevalg, sier Kalle Mæland Nilsen.

8.4.2 Ressursgruppe

Mål	Ansvar	Prosess og midler	Effekt mål
Å opprette en ressursgruppe som er bredt sammensatt	Daglig leder i frivilligsentralen	Det utarbeides et mandat og medlemmer rekrutteres.	Befolkningen opplever større eierskap til beslutninger

Ressursmobilisering er en nøkkel for å starte en områdesatsing. Kraften i områdeløft øker når man kobler ressurser sammen. Men man må identifisere potensielle ressurser for å kunne mobilisere dem. Hvem er de aktive, de interesserte og engasjerte, de med store nettverk og posisjoner i frivilligheten?

Hvem har økonomiske eller materielle interesser og planer i det aktuelle området? Kan det skapes allianser som gir en vinn-vinn-situasjon? Flere bydeler samarbeidet med ulike private aktører nettopp med sikte på å øke utviklingskapasiteten og handlekraften i forbindelse med områdesatsinger. (Kilde: Husbankens veiviser for områdesatsinger.)

Vi vil innhente erfaringer fra nettverket www.pådriv.no som har jobbet aktivt for å utvikle Hovinbyen. Pådriv har som ambisjon å drive frem og koordinere fremveksten av små og store løsninger hvor sosial utvikling, økonomisk utvikling, og vern av miljø og klima samvirker og forsterker hverandre. Styrken ligger i nettverkets medlemmer – Pådrivere – og den kunnskap og innsikt disse deler med seg. Partnerne er prosjektets øverste organ og velger styringsgruppen. Alle virksomheter som ønsker å bidra aktivt til at Pådriv når sine mål kan bli Partner. Pådriv er en langsiktig satsning, som skal kjennetegnes av kontinuerlig fremdrift og konkrete prosjekter. Pådriv ble offisielt lansert i mars 2017.

8.4.3 Bydelsarrangement

Mål	Ansvar	Prosess og midler	Effekt mål
Å lage bydelsarrangementer for hele bydelen og utvikle lokal identitet og sosial kapital.	2018: By- og samfunnsplanlegging: Prosjektet «Vi vil bo i Hillevåg» Fra 2019: Bydelsutvalget	Fra sentralstyrt kommunalt arrangement til lokalstyrt arrangement.	Bydelsarrangementer der ulike virksomheter og organisasjoner finner sammen og utvikler bydelen

Bydelsarrangementer kobler ressurser, mobiliserer og er med på å skape lokal identitet. Det er sosialt og skaper en kulturell samhandlingsarena. «Vi vil bo i Hillevåg» har tatt initiativ til en bydelsfest 15. september 2018 med rennebilløp, organisasjonsstands, synliggjøring av bedrifter og gratis konsert om kvelden. Bekkefaret bydelshus har gjennom sine nettverk engasjert frivillige organisasjoner og mannskap. Denne bydelsfesten vil vise mangfoldet og inspirere innbyggere til å bli med i organisasjoner og lag. Det legges opp til at bydelen selv legger opp til bydelsarrangementer fra 2019 i tillegg til Vinterlys som igangsettes av prosjektet «Vi vil bo i Hillevåg.» Målet er at lokale ressurser styrer arrangementer videre gjennom bydelsutvalget, bydelshus og ressursgruppa.

Bydelsarrangementer har i andre områdesatsinger vist seg å være flotte og virkningsfulle arenaer for involvering, synliggjøring og utvikling av medborgerskap. En måte å styrke lokalsamfunnets ressurser på, er å trekke folk med i arbeidet med en bydelsfest slik at folk treffes i det offentlige rom. Utsatte områder har gjerne stor til- og fraflytting og har dermed mange med kort botid i området. Sosiale kontakter og nettverk kan være mangelvare. Flere bydeler benytter små og store arrangementer som et virkemiddel for å styrke relasjoner og samarbeid; slik kobler de ressurser og sår spiren for nye nettverk. Etter hvert får bydelen en god oversikt over hvilke ressurser og interesser som finnes i området, og ser hvem som kan ha nytte av å samarbeide om ulike prosjekter og aktiviteter.

8.4.4 Bydelsguide

Mål	Ansvar	Prosess og midler	Effekt mål
Å informere og skape engasjement for aktiviteter i bydelen	Hillevåg bydelsutvalg	Finne en god kommunikasjonskanal og starte informasjonsarbeidet	Beboere i Hillevåg kjenner til bydelens aktiviteter og tilbud

Det anbefales at det utarbeides en oversikt over hva som finnes av tilbud, aktiviteter, tjenester og steder å oppsøke i Hillevåg per i dag. Oversikten bør inneholde kategorier som næringer og foretak, handel og service, kulturtilbud, arrangement, gallerier/atelier, rekreasjonsmuligheter og turruter, og aktiviteter for og med barn. Guiden bør utformes slik at den er nyttig for de som bor i Hillevåg, som en praktisk og inspirerende oversikt over hva som finnes i deres egen bydel og hvordan de kan bruke og eventuelt utvide sin egen bruk av bydelen sin. Guiden kan også brukes til å informere og skape grunner for de som ikke selv bor i bydelen til å bruke Hillevåg, for eksempel gjennom at de får kjennskap til hvilke turruter eller servicetilbud som finnes. Guiden kan bli en synliggjøring av hva som finnes i bydelen samlet sett, og vil potensielt bidra til at lokale aktører og virksomheter får mer kjennskap til hverandre, og gjør mer bruk av hverandre lokalt. Guiden trenger ikke hete «Hillevågsguiden», det er bare et forslag. Den bør utformes slik at den gjøres tilgjengelig både i papirformat og digitalt på aktuelle nettsider. (IRIS, s. 69/2018)

8.4.5 Utviklingsfond

Mål	Ansvar	Prosess	Effekt mål
Å etablere et utviklingsfond for lokal bærekraftig verdiskapning	Bydelsutvalg, ressursgruppe og prosjektleder	Etablere ramme for fondet, regler og søknadsprosess og sponsoravtaler	Lag og organisasjoner, velforeninger, beboere og partnere med gode ideer bygger opp bærekraftige løsninger.

Et utviklingsfond kan gi bydelsutvalget/ressursgruppa muligheten for å lyse ut satsinger, etablere prosjekter og synliggjøre behov. Å bygge opp sterke nabolag vil gi nettverk og trygghet i nærmiljøet.

Bydelsutvalget/Ressursgruppa kan innhente erfaringer fra www.pådriv.no og koble seg på erfaringene fra områdesatsingen på Storhaug som har inngått et samarbeid med [Tøyen Unlimited](#). Som en del av prosjektet er det i juni 2018 lyst ut stilling som leder av en nabolagsinkubator for sosialt entreprenørskap, etter modell fra UK Un ltd og Tøyen Unlimited. Stillingen legges til næringsavdelingen og vil kunne bidra med kunnskap som områdeløftet i Hillevåg også kan dra nytte av.

Her er bydelens mulighet for å nå lenger ut, tenke langsiktig og skape velferd for bydelen utover den perioden som områdeløftet varer. Prosjekter med sterkt eierskap lokalt, vil kunne utløse midler fra ulike næringsinteresser. Her vil Hillevåg kunne ligge i forkant og tiltrekke seg innovative mennesker som ser Hillevåg.

9. Barn og unge

9.1 Mål

Å gi barn og unge god helse og oppvekstvilkår og utjevne sosiale forskjeller.

9.2 Hva vet vi?

Ifølge folkehelsemeldingen innebærer god helse å ha overskudd til å mestre hverdagens krav (Meld. St. 34 (2012–2013)). God helse gir frihet til å leve et selvstendig liv. Dette kan ikke avgrenses til bare å være et individuelt anliggende, men henger sammen med hvordan vi innretter samfunnet. Forutsetningene for å treffe valg som har helsemessige konsekvenser og må ses i lys av hvordan samfunnet legger til rette muligheter.

Hillevåg, og særlig Bekkefaret har en ung befolkning. [SSB](#) melder at alle husholdningstyper har opplevd realinntektsnedgang, og barnefamilier har hatt størst nedgang. Blant par med barn, der yngste barn var i alderen 0-6 år, var medianinntekt etter skatt i Norge på 743 600 kroner i 2016. Omregnet i faste priser var dette nesten 19 000 kroner, eller 2,4 %, mindre enn året før. Den store realinntektsnedgangen skyldes både sterk prisstigning – konsumprisindeksen økte med 3,6 % fra 2015 til 2016 – men også en svak nominell økning i lønningene og uendrede barnetrygdsatser. Også enslige med barn var blant de husholdningsgruppene med størst prosentvis nedgang i realinntektene i 2016.

[Den sosiokulturelle analysen fra IRIS](#) beskriver godt utfordringene i Hillevåg. I et levekårsperspektiv kan ensidig befolknings sammensetning gi ustabile nærmiljøer, høy gjennomtrekk og lav tilhørighet. Disse utfordringene forsterkes hvis områdene har store innslag av kommunale boliger, noe som i stor grad gjelder i Hillevåg.

9.3 Vårt utfordringsbilde

I rapporten [Sosiale ulikheter blant barn og unge: Hva kan kommunene gjøre?](#) har tre forskere ved OsloMet på oppdrag fra Helsedirektoratet kommet med flere anbefalinger og denne oppsummeringen:

- Jo høyere sosioøkonomisk status jo bedre helsetilstand.
- Den sosiale gradienten i helse gjelder for menn og kvinner og i alle aldersgrupper, også blant barn og unge.
- De kårene som barn og unge vokser opp under, påvirker deres helse og trivsel. Disse levekårene er kjent som helsens sosiale determinanter.
- Sosiale ulikheter i helse blant barn og unge er særlig alvorlig fordi problemer forplanter seg inn i voksenlivet og svekker livssjansene for dem med dårlige levekår.
- Hvis målet er å redusere effekten av den sosiale gradienten, er det først og fremst tjenester og tiltak som når alle, og som avpasses etter behov, som er effektive.

En del unge under 30 år står utenfor både arbeidslivet og utdanningssystemet. For å utjevne forskjeller, er det viktig å hjelpe folk ut i utdanning og jobb. Andelen med lavinntekt er høyest blant unge mellom 18 og 34 år. Arbeidsrettede tjenester og tiltak for grupper som er mest utsatt for lavinntekt, er det mest effektive verktøyet vi har for å redusere omfanget av lavinntekt og fattigdom.

9.4 Tiltak

9.4.1 Kunnskapsløype

Mål	Ansvar	Prosess og midler	Effekt mål
Å legge en fysisk løype i terrenget og koble denne til en digital plattform på nett.	By- og samfunnsplanlegging	Prosjektleder i samarbeid med historikere byantikvaren og Kvaleberg skole	Skoler, organisasjoner, beboere og turister bruker denne løypa i Hillevåg

Hillevågs historie er en skjult perle. Her er lokal industri-, arbeider- og krigshistorie som både kan gi stolthet og identitet. Gjennom tilrettelegging av en kunnskapsløype vil beboere i Hillevåg kunne gjenoppdage egen bydel og samles om sosiale aktiviteter som både skaper fysisk bevegelse, samhørighet og fellesskap. I forbindelse med Kvaleberg skoles 150 års jubileum, er skolen allerede i gang med et historisk arbeid. Vi vil koble denne satsingen opp mot skolens arbeid for å realisere et felles produkt. Kunnskapsløypa skal være en fysisk løype i terrenget med stasjoner i form av skilt/kuber/steiner av god kvalitet som blir stående. Løypa kobles opp mot en digital plattform der alle kan gå inn og se kartet og lese mer om historien, kultur, industri og næring samt naturbaserte løsninger.

En kunnskapsløype av denne typen vil være noe nytt i Stavanger og kunne gi bydelen oppmerksomhet og positivt omdømme. En bydel som ligger foran trekker til seg flere igangsettere, et positivt driv og lyst til å gå i gang med andre satsinger i de aktuelle områdene. Den vil også trekke fram kunstneriske og kulturelle kvaliteter som i dag er usynlige for folk flest, elever og turister.

9.4.2 Ungjobb

Mål	Ansvar	Prosess	Effekt mål
Å gir et subsidiert jobbtillbud til 13-17 åringer gjennom hele året, slik at de får jobbtrening	Ungdom og fritid	Pilotprosjekt	Tenåringer i jobb

Det er viktig å sluse tenåringer inn i aktiviteter som gir mening og tilhørighet. Hvis de unge i tillegg kan tjene egne penger, får de både arbeidserfaring, selvtillit, og nettverk. Det har blitt stadig vanskeligere for ungdom å skaffe seg deltidsjobb. I 1998 hadde nærmere 75% av alle 17 år gamle gutter hatt en sommerjobb eller en deltidsjobb hvor de tjente egne penger. I 2015 var det færre enn halvparten som hadde hatt en jobb.

Å sikre gode og stimulerende oppvekstvilkår for barn og unge og sørge for tidlig hjelp og støtte vil kunne bidra til mindre problematferd, rusmisbruk og kriminalitet.

Det har vist seg å være vanskelig å skaffe ordinære deltidsjobber til tenåringer fra 13 års alder da dette krever ekstra oppfølging for å fungere. Ungjobb vil ivareta ulike aspekter som arbeidstrening, nettverksbygging og tilhørighet til lokalmiljøet.

Ungdom og fritid oppretter et tilbud for ungdom i alderen 12-17 år som vil jobbe i deler av ferien/ ettermiddag/kveld etter skoletid. Målsettingen er at jobberfaring skal gi ungdom:

- o Mestring og mening
- o Erfaring med lønnsarbeid, som kan øke muligheten til å få innpass i arbeidslivet
- o Mulighet for lommepenger uavhengig av familieinntekt
- o Mulighet til å bidra positivt i lokalsamfunnet
- o Tilhørighet til eget nærmiljø

Arbeidsoppgavene skal utføres i ungdommenes nærmiljø, og de skal kunne gå eller sykle til stedet der arbeidet utføres. Eksempler på arbeidsoppgaver: besøke sykehjem, lufte hund, luke bed, klippe gress, maleoppdrag, vaske vinduer, vaske biler, rydding i lokalmiljøet, lett vedlikeholdsarbeid av Ungdom og fritids bygg, vasking, gjøre innkjøp etc.

Ungdom og fritid mener det er stort behov for et slikt tilbud i Hillevåg. Ungdom ønsker seg dette, og flere andre aktører har ytret ønske om et slikt tiltak, blant annet barneverntjenesten og forebyggende enhet ved Stavanger politistasjon.

Ungdom og fritid organiserer Ungjobb-prosjektet, og tilbyr dette i sommerferien samt en ettermiddag i uken. Tilbudet vil utvides til flere ettermiddager/kvelder i uken gjennom støtte fra områdesatsingen. Flere mentorer trekkes inn som veiledere for ungdommene som får dette tilbudet.

9.4.3 Medborgerskap i ungdomsskolene

Mål	Ansvar	Prosess	Effekt mål
Å øke ungdoms medvirkning og eierskap	Ungdom og fritid i samarbeid med ungdomsskolene Kristianslyst og Ullandhaug + Ungt entreprenørskap	Pilotprosjekt	Flere ungdommer tar ansvar for fritidstilbud og melder seg som frivillige.

Virkossheten Ungdom og fritid og ungdomsskolene Kristianslyst og Ullandhaug ønsker å starte et samarbeidsprosjekt i bydelen med tema medborgerskap og deltakelse i fritidstilbud og lokalsamfunn. Hensikten er å skape en felles bevissthet om viktigheten av at ungdom medvirker. Dette er i tråd med Kvalitetsplan for Stavangerskolen, hvor det under Medborgerskap og sosialt medansvar står:

«Når elevene går ut av Stavangerskolen, skal de kunne anvende sin kompetanse gjennom å delta aktivt i samhandling med andre i klassen, på skolen, i lokalmiljøet og i samfunnet. Elevene skal kunne lytte til andre, være i dialog, yte noe for andre og medvirke til et godt fellesskap.»

Ungdom og Fritid har også utviklet en medvirkningsbasert metodikk med overskriften «Med ungdom som ressurs» som kan tilpasses og brukes i dette arbeidet. Det skal i tillegg satses på entreprenørskapskompetanse i ungdomsskolene i samhandling med bydelens næringsliv.

9.4.4 Familiekoordinator

Mål	Ansvar	Prosess og midler	Effekt mål
Å koordinere tverrsektoriell innsats for barn i lavinntektsfamilier	Oppvekst og utdanning	Å opprette en stilling som familiekoordinator	Koordinert innsats overfor lavinntektsfamilier

FAFO-rapporten Helhetlig tiltak mot barnefattigdom påpeker i sin gjennomgang av tiltak i Norden og Storbritannia at svært få tiltak mot barnefattigdom kan betegnes helhetlige i form av at flere instanser er inne med en koordinert og omfattende innsats for hele familien.

Med bakgrunn i dette startet Kristiansand kommune i 2015 et prosjekt kalt Nye mønstre- Trygg oppvekst, en modell for koordinert tverrfaglig og tverrsektoriell innsats for foreldre og barn i lavinntektsfamilier. Modellen innebærer at familiekoordinator i Nav gir tett oppfølging til alle familiemedlemmer.

Fra 2018 inngår prosjektet som ett av fire satsingsområder i Folkehelseprogrammet i Aust- og Vest-Agder, og 11 kommuner deltar.

Stavanger formannskap vedtok i juni 2018 å slutte seg til utprøving av denne arbeidsmodellen ved å opprette et prosjekt for samordning av tiltak for familier i lavinntekt ved Nav Hundvåg og Storhaug. Det skal ansettes to familiekoordinatorer som over en femårsperiode skal koordinere innsatsen rundt hver familie og gi alle familiemedlemmer tett oppfølging. Tradisjonelt er tjenester i stor grad skilt mellom tilbud til barn og tilbud til voksne, som kan medføre at tjenestene blir uoversiktlige og fragmenterte. Kristiansandsprosjektet har et helhetlig fokus på barn og foreldres utfordringer med samtidig og koordinert arbeid på tvers av sektorer. Familiekoordinator blir én kontaktperson for familien inn mot hjelpeapparatet, følger barn og voksne tett opp, og samordner innsatsen rundt hver familie og hvert familiemedlem ved bruk av koordineringsverktøyet Familiens plan.

Målgruppen er lavinntektsfamilier hvor barna er i risiko for å utvikle helseutfordringer og utenforskap, og selv få økonomiske utfordringer som voksne. Målsettingen er å bryte en negativ sosial arv. Familien følges opp av familiekoordinator gjennom 5 år.

Kristiansand kommune har etablert et samarbeid med Uni Research Rokkansenteret, Agderforskning og Universitet i Agder om forskning og evaluering av satsingen. Det er søkt finansiering gjennom Forskningsrådets HelseVel-program. Prosjektet vil gi ny kunnskap som kan få stor betydning for utvikling av tjenester lokalt og nasjonalt. Erfaringer fra prosjektet vil utlede nye måter å samhandle om tiltak på for utsatte familier og på systemnivå. Modellen med familiekoordinator er tilpasset lokale behov og ressurser, og resultatene som oppnås i prosjektet vil ha gyldighet også i andre kommuner.

Stavanger kommune skal delta i dette forsknings samarbeidet, med Kristiansand kommune som ledende utviklingsaktør og prosjekteier. Dette vil inkludere tilgang til veiledning, deltakelse i kompetansenettverk og erfaringsdeling.

Stavanger kommune ønsker å utvide satsningen på prosjektet for samordning av tiltak for familier i lavinntekt ved å opprette en stilling som familiekoordinator ved Nav Hillevåg og Hinna. Denne vil inngå i prosjektet som er i ferd med å etableres på Nav Hundvåg og Storhaug.

Kristiansand kommune har forpliktet seg til å bidra med opplæring, oppfølging og veiledning av familiekoordinatorer, og vil også bidra med råd og veiledning til prosjektetablering og gjennomføring.

9.4.5 Home-Start

Mål	Tjenesteområde	Prosess og midler	Effekt mål
Å tilby familier emosjonell støtte og praktisk hjelp	Oppvekst og utdanning	Støtte etablering av Home-Start i Hillevåg	Flere familier får styrket selvtillit og uavhengighet

Stavanger kommune skrev i 2018 under en samarbeidsavtale med Frelsesarmeen om Home-Start. Satsingen fikk støtte fra Folkehelsemidler.

Home-Start Worldwide (HSW) er et velprøvd konsept der frivillige tilbyr regelmessig støtte, vennskap og praktisk hjelp til småbarnsfamilier. Hjelpen gis først og fremst i familiens eget hjem. Innsatsen kan hjelpe familier i vanskelige perioder, og dermed avverge at familiens situasjon forverres og blir kritisk.

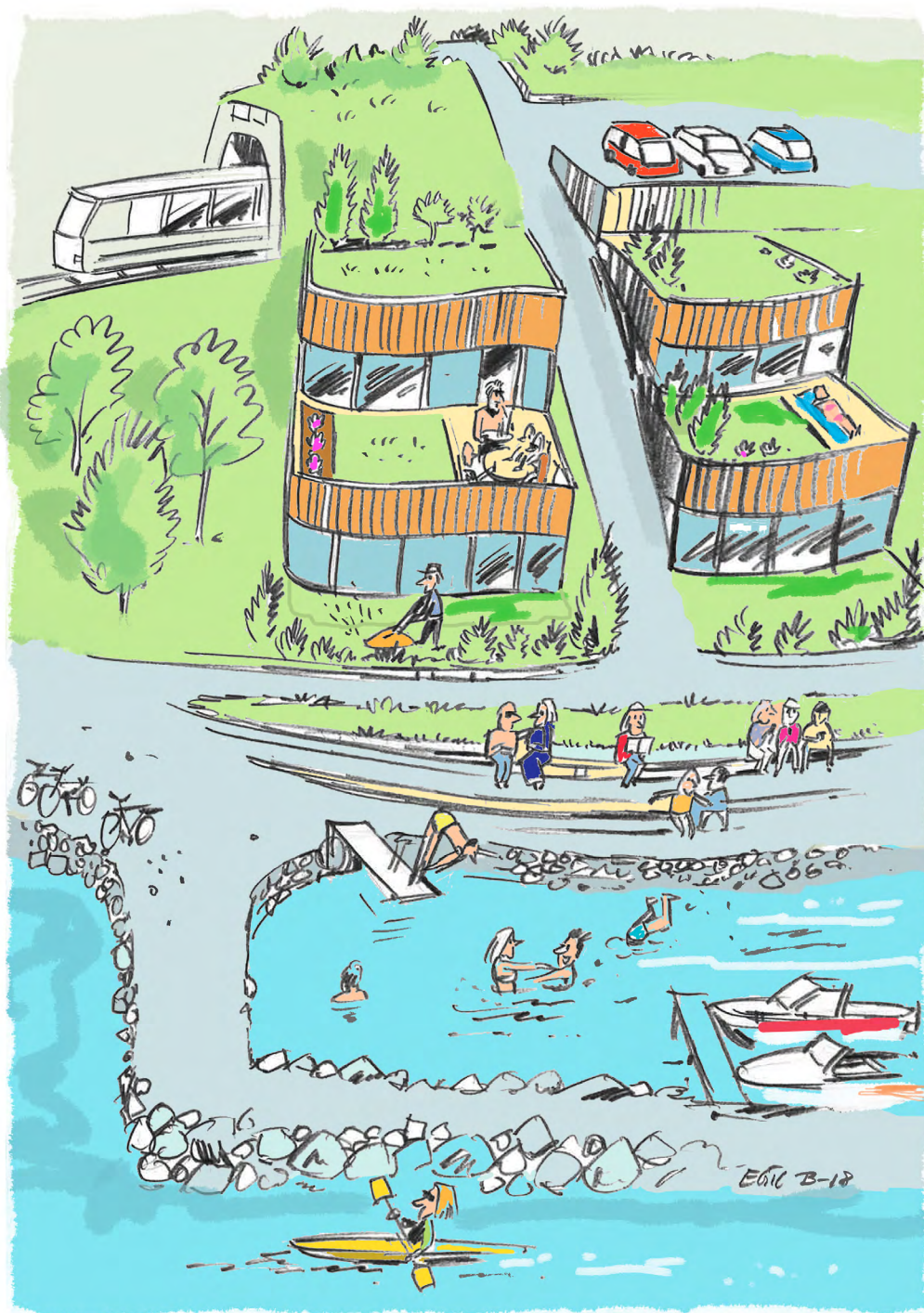
Home-Start hjelper familier som opplever flere typer vanskeligheter. Familiene skal tilbys emosjonell støtte og praktisk hjelp. Støtten er gratis og gis av frivillige i familiens eget hjem. De frivillige besøker familien over en periode, alt etter behovet.

Hver Home-Start-avdeling må sikte mot å styrke selvtilliten og uavhengigheten til familien ved å:

- Tilby støtte, vennskap og praktisk hjelp til familier som har minst et barn under skolealder.
- Hovedsakelig møte familiene i deres eget hjem der vanskelighetene oppleves, og hvor familiemedlemmenes verdighet blir respektert og ivaretatt.
- Forsikre de voksne om at det ikke er uvanlig å møte utfordringer i foreldrerollen.
- hjelpe til med å se gledene ved familielivet.
- Utvikle en relasjon til familien der opplevelser og erfaringer kan deles, og innsikt og forståelse kan øke. Ivareta behov på en fleksibel måte.
- Fremheve foreldrenes sterke sider. Gi støtte for å bidra til økt trivsel og selvtillit, som igjen kommer barna til gode.
- Oppmuntre familien til å utvide sitt nettverk, og til å benytte tjenester og støtteapparat som er tilgjengelig i kommunen.

10. Evaluering

Områdesatsingens operative periode er forholdsvis kort. Det vil være viktig å få evaluert satsingens resultater og eventuelle virkninger. Underveis blir det i framdriftsplanen gitt flere muligheter for å justere kursen. (Se punkt 4: Organisering og framdrift.) Sluttevalueringen vil vurdere hvilke utfall og virkninger den samlede satsingen har hatt så langt, og hva som må til for å videreføre tiltakene.

STAVANGER KOMMUNE